

c) raspolagati odgovarajućim ljudskim resursima (nastavnim i nenastavnim osobljem);

d) da rad s polaznicima bude u skladu sa nastavnim planovima i programima, pri čemu se utvrđeni obim aktivnosti realizuje redovnom nastavom, konsultativno-instruktivnom nastavom, dopisno-konsultativnom nastavom, praktičnim radom, nastavom na daljinu i ostalim oblicima rada, a u okviru predviđenih časova iz formalnog programa obrazovanja odraslih lica.

POGLAVLJE II. TEHNIČKI I HIGIJENSKI UVJETI

Član 4.

(Primjena propisa o građenju i prostornih standarda)

U vezi s ovim Standardima i normativima, u pogledu primjene odredbi o prostoru i dobivanju upotrebne dozvole, primjenjuje se Zakon o građenju („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 10/14), i u cijelosti se odnose organizatore u osnivanju ili za ponovnu verifikaciju.

Član 5.

(Tehničko-higijenski standardi prostora)

Organizator mora zadovoljiti slijedeće tehničko-higijenske standarde prostora:

- a) sve prostorije u kojima se održava obrazovni proces moraju imati prirodno osvjjetljenje;
- b) umjetno osvjjetljenje mora odgovarati prostoru i mora omogućavati ravnomjerno rasprostiranje svjetlosti;
- c) prostor za rad i boravak mora imati tehničke uvjete za prirodno prozračivanje;
- d) prostor mora imati odgovarajuću zvučnu izolaciju i istovremeno biti akustičan da bi omogućio razgovjetnost pri govoru i slušanju;
- e) prostor mora imati odgovarajuće grijanje i hlađenje;
- f) sve instalacije (električne, protupožarne, vodovodne i druge), kao i oprema i uređaji moraju imati ateste u skladu s odgovarajućim propisima.

POGLAVLJE III. PROSTORNI I MATERIJALNI STANDARDI

Član 6.

(Standardi prostora)

- (1) Organizator mora imati:
 - a) najmanje jednu učionicu opće namjene, od 25 m², uvjetnu za grupnu nastavu minimalno 10 polaznika te koja osigurava radni učionički prostor za svakog polaznika dodatno po najmanje 2,5 m²;
 - b) specijalizovane učionice za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnog rada, utvrđene programom obrazovanja za pojedine obrazovne sadržaje, veličine od najmanje 3 m² po polazniku;
 - c) radionice, laboratorije i prostore za izvođenje praktične nastave po strukama za koje se polaznici obrazuju, sa osiguranim radnim prostorom od najmanje 5 m² po polazniku;
 - d) prostorije za administrativno-tehničko osoblje, prostorije za direktora i za nastavnike, te arhivsku prostoriju, kao i druge prostorne zahtjeve koje određuje obrazovni program koji organizator izvodi;
 - e) najmanje jedan sanitarni čvor sa toaletom i pretprostorom sa umivaonicama. Svaki sanitarni čvor se sastoji od ženskog i muškog dijela, sa odvojenim pretprostorima. Za

MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, NAUKE, KULTURE I SPORTA

198

Na osnovu stava (3) člana 8. i tačke a) stava (1) člana 46. Zakona o obrazovanju odraslih osoba („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 5/17) te tačke II. Odluke o usvajanju Principa i standarda u području obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini, u Srednjobosanskom kantonu („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 12/14) te uz saglasnost Vlade Srednjobosanskog kantona, broj: 01-02-1148/18, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona donosi

STANDARDE I NORMATIVE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH OSOBA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Osnovne odredbe)

(1) Standardima i normativima za obrazovanje odraslih osoba (u daljnjem tekstu: Standardi i normativi) propisuje se način i postupak utvrđivanja uvjeta koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih osoba, za provođenje programa formalnog obrazovanja (u daljnjem tekstu: organizator).

(2) Ovim Standardima i normativima utvrđuju se minimalni prostorni, kadrovski i drugi opći materijalno-tehnički i higijenski uvjeti neophodni za provođenje programa obrazovanja odraslih osoba.

Član 2.

(Ravnopravnost spolova)

Jezička terminologija korištena u ovim Standardima i normativima podrazumijeva ravnopravnost obaju spolova.

Član 3.

(Uvjeti za realizaciju programa obrazovanja odraslih osoba)

U skladu sa ovim Standardima i normativima, organizator je dužan osigurati uvjete za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih osoba, i to:

- a) organizovati i realizovati teorijsku i praktičnu nastavu u skladu s programom obrazovanja odraslih osoba;
- b) raspolagati odgovarajućim prostornim i materijalno-tehničkim resursima, primjerenim prirodni programa;

osobe s tjelesnim invaliditetom potrebno je osigurati posebni toalet.

(2) Prostor iz stava (1) ovoga člana mora biti u vlasništvu ili u zakupu.

(3) Organizator je dužan osigurati nesmetani pristup i komunikaciju osobama s invaliditetom u unutrašnjem prostoru ustanove, nesmetan ulazak u ustanovu (pristup objektu, samostalnu komunikaciju u prostorima za rad i dr.).

Član 7.

(Učionička oprema)

(1) Obavezna oprema u učionicama:

a) učionica mora imati odgovarajuće radne stolove sa stolicama za svakog polaznika;

b) specijalizovane učionice za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnoga rada moraju imati učionički namještaj i opremu koja odgovara zahtjevima za izvođenje takvog programa;

c) radionice, laboratorije i prostori za izvođenje praktične nastave moraju imati opremljena radna mjesta za polaznike, u skladu s programom obrazovanja za pojedine obrazovne sadržaje;

d) specijalizovana učionica za nastavu iz računarstva mora imati najmanje jedan umreženi računar po polazniku i jedan računar za nastavnika, s odgovarajućom i licenciranom programskom opremom u vlasništvu obrazovne ustanove.

(2) Učionica mora biti opremljena audio i video sredstvima, stacioniranom ili prenosivom pločom, platnom ili zidom za projekciju te, prema potrebi, drugim nastavnim sredstvima i pomagalicama, u skladu s materijalnim uvjetima utvrđenim u programu obrazovanja za pojedine predmete i obrazovne sadržaje.

Član 8.

(Prostor za izvođenje stručne prakse, praktične nastave i vježbi)

(1) Organizator koji nema uvjete za izvođenje stručne prakse, praktične nastave i vježbi može tu nastavu izvoditi u prostorima drugoga pravnog lica s kojim mora sklopiti poseban ugovor o saradnji, koji mora biti ovjeren od nadležnog organa.

Ugovor obavezno sadrži:

a) podatke o ugovornim stranama;

b) podatke o poslovnom prostoru / radionici / laboratoriji;

c) naziv djelatnosti / edukaciji koja će se obavljati u poslovnom prostoru;

d) odredbe o korištenju uređaja / mašina / opreme i prostorija u zgradi;

e) ime lica koja izvodi praktičnu nastavu i njegove stručne kvalifikacije;

f) cijenu zakupa / usluga, te način plaćanja i rokove;

g) vrijeme na koje je ugovor sklopljen;

h) odredbe o prestanku važenja ugovora, posebno o otkazu i otkaznim rokovima;

i) mjesto i vrijeme sklapanja ugovora.

(2) U slučaju iz stava (1) ovoga člana, pravno lice kod kojeg se organizuje izvođenje praktične nastave mora imati osobu koja ima odgovarajući profil i stručnu spremu utvrđenu programom obrazovanja, pet godina radnog iskustva u struci poslije stjecanja odgovarajuće stručne spreme, za rad s polaznicima i provedbu praktične nastave.

(3) Pravno lice kod kojeg se izvodi stručna praksa,

praktična nastava i vježbe, mora imati radionice, laboratorije ili prostore za izvođenje praktične nastave, koji su opremljeni potrebnim sredstvima u skladu s programom obrazovanja odraslih osoba određenog zanimanja.

(4) Praktični rad se izvodi u punom fondu predviđenih sati, za sve polaznike obrazovanja.

POGLAVLJE IV. RUKOVOĐENJE, ANDRAGOŠKO VIJEĆE I ANDRAGOŠKI RADNICI

Član 9.

(Direktor ustanove)

(1) Ustanovom koja se uz redovno obrazovanje bavi i obrazovanjem odraslih osoba rukovodi direktor koji je imenovan u skladu sa Zakonom o osnovnoj školi („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj: 11/01 i 17/04) ili Zakonom o srednjoj školi („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj: 11/01, 17/04 i 15/12).

(2) Direktora ustanove se imenuje konkursom ako ispunjava uvjete iz kantonalnog Zakona o osnovnoj školi ili kantonalnog Zakona o srednjoj školi.

(3) Organizator može imati i stručnog voditelja obrazovanja odraslih osoba, kojeg imenuje direktor ustanove iz reda zaposlenika na prijedlog stručnog tijela (nastavničkog / andragoškog vijeća).

Član 10.

(Andragoški radnici i andragoško vijeće)

(1) Andragoški radnici moraju ispunjavati uvjete: potreban nivo obrazovanja utvrđen važećim nastavnim planom i programom za osnovne i srednje škole u Srednjobosanskom kantonu, najmanje dvije godine relevantnog radnog iskustva u obrazovanju, zdravstvenu sposobnost za obavljanje andragoške djelatnosti i dokaz o andragoškom usavršavanju.

(2) Andragoški radnici se andragoški osposobljavaju i usavršavaju prema programu koji donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, kao i za ostalo nastavno osoblje.

(3) Stručno tijelo u oblasti obrazovanja odraslih osoba je andragoško vijeće koje čine izvođači (andragoški radnici), pedagog i direktor ustanove. Andragoškim vijećem rukovodi direktor ustanove.

(4) Na nadležnost andragoškog vijeća adekvatno se odnose odredbe o nastavničkom vijeću iz kantonalnog Zakona o osnovnoj školi i kantonalnog Zakona o srednjoj školi.

Član 11.

(Radni odnosi)

Radni odnosi radnika kod organizatora uređuju se ovim Standardima i normativima, a ako to nije moguće, primjenjuju se odredbe Zakona o radu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 26/16 i 89/18) i Zakona o obrazovanju odraslih osoba.

Član 12.

(Broj nastavnika / andragoških radnika i ostalog vannastavnog osoblja, te nastavna norma nastavnika)

(1) Organizator mora u radnom odnosu imati odgovarajući broj nastavnika s punim ili nepunim radnim vremenom, potrebnih za realizovanje aktivnosti obrazovanja polaznika.

Potrebni broj izvršilaca određuje se u skladu s potrebom

odgovarajućega programa.

(2) Organizator mora u radnom odnosu imati i ostalo nenastavno osoblje (sekretara, administrativno-finansijskog radnika, domara – ložača, higijeničara i dr.), s punim ili nepunim radnim vremenom u zavisnosti od potreba, a u skladu s pedagoškim standardima za osnovne / srednje škole Srednjobosanskog kantona, ako nije sačinio ugovor sa uslužnim servisom za ispunjenje obaveza iz ovih Standarda i normativa (higijensko-tehnički, administrativno-finansijski i pomoćni poslovi).

(3) Na nastavnu normu nastavnika odnose se norme prema važećim pravilnicima za pedagoške standarde za osnovne i srednje škole, uz mogućnost dodatnog angažovanja do 10 sati.

(4) U okviru obrazovanja odraslih osoba u školama kojima je osnovna djelatnost obrazovanje redovnih učenika, nastavu izvode isti zaposlenici, nastavnici / andragoški radnici ako ispunjavaju i posebne uvjete iz člana 10. Zakona, uz pravo na posebnu naknadu u skladu s važećim propisima.

(5) Ostali poslovi nastavnika / andragoškog radnika obuhvaćaju: rad u andragoškom vijeću, vođenje propisane dokumentacije i evidencije, instruktivno-konsultativnu nastavu, stručno usavršavanje i dr., a što se utvrđuje rješenjem o 40-satnom radnom vremenu.

POGLAVLJE V. UPIS POLAZNIKA U PROGRAM OBRAZOVANJA ODRASLIH OSOBA I BROJ POLAZNIKA U OBRAZOVNOJ GRUPI

Član 13.

(Upis polaznika)

(1) Upis polaznika u formalni program obrazovanja odraslih osoba obavlja se konkursom.

(2) Konkursom iz stava (1) ovoga člana utvrđuju se uvjeti i način upisa polaznika, u skladu s članom 20. Zakona.

(3) Konkurs se objavljuje u dnevnim novinama i zvaničnoj mrežnoj (web) stranici organizatora.

(4) Konkurs se objavljuje dva puta godišnje, prema potrebi i ocjeni organizatora.

(5) Samo izuzetno, upis u formalne programe obrazovanja odraslih osoba može se obaviti bez oglašavanja ako se izvođenje programa organizuje na zahtjev i za potrebe drugoga pravnog lica.

(6) Prilikom upisa u formalni program obrazovanja odraslih osoba organizator je dužan, u skladu s članom 21. Zakona, s polaznikom sklopiti ugovor kojim se utvrđuju prava i obaveze organizatora i polaznika.

Član 14.

(Broj polaznika u obrazovnoj grupi)

(1) U osnovnom obrazovanju odraslih osoba, obrazovna grupa se organizuje od polaznika istog obrazovnog razdoblja (I. / II. / III. razred, IV. / V. razred, VI. / VII. razred, VIII. / IX. razred) a prema potrebi obrazovna grupa se može organizovati od polaznika iz dvaju obrazovnih razdoblja.

(2) Obrazovnu grupu programa srednjoškolskog obrazovanja organizator može, za određeno zanimanje i zvanje, organizovati s najmanje pet, a najviše sa 30 polaznika.

(3) U srednjoškolskom obrazovanju odraslih osoba obrazovna grupa se organizuje od polaznika istog razreda, odnosno istog nivoa, a iznimno u obrazovnoj grupi mogu biti polaznici programa nekoliko srodnih zanimanja istog razreda, odnosno istog nivoa – III. i IV. stepena ili niže stručne spreme,

upisanih u toj školskoj godini.

POGLAVLJE VI. STANDARDI ZA IZVOĐENJE PROGRAMA FORMALNOG OBRAZOVANJA

Član 15.

(Programi formalnog obrazovanja odraslih osoba)

Programi formalnog obrazovanja odraslih osoba definisani su odredbama stavova (2),(4) i (5) člana 14. te člana 15. Zakona, a postupak odobravanja izvođenja programa bliže se određuju stavom (6) člana 18. Zakona.

Član 16.

(Trajanje programa i nastavnog sata)

(1) Program formalnog obrazovanja odraslih osoba izvodi se u trajanju propisanom nastavnim planom i programom za obrazovanje odraslih osoba u skladu s članom 24. Zakona.

(2) Nastavni čas teorijske nastave za srednjoškolsko obrazovanje traje 45 minuta, a nastavni čas praktične nastave, u pravilu, traje 60 minuta, izuzev u umjetničkim školama.

(3) Polaznik tokom dana može imati najviše četiri nastavna časa teorijske nastave, a praktičnog rada najviše osam časova.

Član 17.

(Broj časova nastavnoga predmeta)

(1) Broj časova svakog pojedinog nastavnoga predmeta programa obrazovanja odraslih osoba za stjecanje osnovnog obrazovanja i srednje stručne spreme ili niže stručne spreme, u skladu sa stavom (2) člana 14. Zakona, ne može biti manji od 50% od broja nastavnih časova propisanih nastavnim planom i programom za redovno obrazovanje, bez obzira na oblik izvođenja nastave.

(2) Praktični rad izvodi se u punom fondu časova propisanim nastavnim planom i programom za redovno obrazovanje.

POGLAVLJE VII. TRAJANJE I NAČIN IZVOĐENJA FORMALNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH OSOBA

Član 18.

(Obrazovanje u redovnoj nastavi)

(1) Obrazovanje odraslih osoba u redovnoj nastavi organizuje se i izvodi na osnovu nastavnoga plana i programa propisanog za redovno obrazovanje.

(2) Redovna nastava mora biti zastupljena s najmanje 50% ukupnog realizovanja predviđenih programa predmetnih nastavnih sadržaja.

(3) Polaznici su obavezni prisustvovati redovnoj nastavi na način utvrđen članom 16. Zakona.

Član 19.

(Obrazovanje u konsultativno-instruktivnoj nastavi)

(1) Obrazovanje u konsultativno-instruktivnoj nastavi se izvodi u grupnim i individualnim konsultacijama, o čemu se vodi evidencija, a može biti zastupljena s najviše 40% od ukupno predviđenog trajanja nastave, s tim da se individualne konsultacije izvode najviše do 10%.

(2) Konsultacije je organizator dužan organizovati prema potrebi polaznika, uz obavezu osiguranja nastavnoga materijala potrebnog za samostalni rad polaznika.

Član 20.

**[Obrazovanje u dopisno-konsultativnoj nastavi
(e-learning)]**

(1) Obrazovanje u dopisno-konsultativnoj nastavi izvodi se na grupnim i individualnim dopisnim konsultacijama.

(2) Broj časova dopisno-konsultativne nastave može biti najviše do 10% od ukupnog broja časova propisanih nastavnim planom i programom.

(3) Konsultacije iz stavova (1) i (2) ovoga člana izvode se uz pomoć posebnih didaktičkih izvora učenja: platforme, softvera i aplikacija za organizovanje učenja koje je dužan osigurati organizator, te u skladu s razrađenom metodologijom rada s polaznicima koja je sastavni dio programa iz stava (4) člana 16. Zakona.

**POGLAVLJE VIII. NAČIN ZAVRŠAVANJA
PROGRAMA OBRAZOVANJA ODRASLIH OSOBA**

Član 21.

(Postupak za provođenje ispita)

(1) Ishodi učenja i znanje provjeravaju se kroz ispite i potvrđuju konačnom ocjenom.

(2) Ispiti se provode u tri redovna ispitna roka i u jednom vanrednom ispitnom roku koje statutom utvrđuje organizator, s tim da vrijeme između ispitnih rokova ne može biti kraće od 30 dana.

(3) Organizator je dužan oglasiti utvrđene ispitne rokove na mrežnoj (web) stranici i oglasnoj ploči.

(4) Polaznik je dužan ispit prijaviti najmanje 15 dana prije ispitnoga roka, a organizator je dužan polaznika informisati o rasporedu polaganja ispita najmanje osam dana prije polaganja ispita.

(5) Predmetni ispiti polažu se pred tročlanom komisijom koju čine ispitivač i dva člana. Ispitivač je predmetni nastavnik, a članovi komisije se biraju iz istih ili srodnih nastavnih predmeta. Komisiju imenuje direktor ustanove na prijedlog andragoškog vijeća.

(6) U jednom ispitnom roku mogu se polagati ispiti iz jednog razreda.

(7) Polaznik ne može pristupiti polaganju ispita višeg razreda ako nije uspješno završio ispite iz prethodnog razreda.

(8) Ispit iz istog predmeta može se pred ispitnom komisijom polagati najviše tri puta.

(9) Ponovni ispit iz istog predmeta ne može se polagati prije isteka 15 dana od dana prethodnog polaganja ispita.

(10) O svim ispitima vodi se zapisnik.

Član 22.

(Pravo žalbe na ocjenu ispita)

Polaznik koji treći put ne položi ispit, prema članu 21. ovih Standarda i normativa, ima pravo tražiti da naredni ispit polaže pred novom ispitnom komisijom i drugim ispitivačima, koje imenuje direktor.

POGLAVLJE IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

(Primjena pedagoških mjerila)

Na sve što nije definisano ovim Standardima i normativima primjenjivat će se odredbe važećih Pedagoških mjerila za osnovne škole („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 8/05) i Pravilnika o pedagoškim mjerilima za srednje škole („Službene novine Srednjobosanskog kantona“,

broj 15/02) te Principa i standarda u području obrazovanja odraslih u Bosni i Hercegovini i u Srednjobosanskom kantonu („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj 12/14).

Član 24.

(Stupanje na snagu)

Ovi Standardi i normativi stupaju na snagu danom donošenja i bit će objavljeni u „Službenim novinama Srednjobosanskog kantona“.

Broj: 01-38-1279/18

MINISTRICA

2. novembra 2018.

Travnik

Katica Čerkez, s. r.

